

Dalarnas län

oktober 2009

Inledning

Årets Företagarkommun är ett gemensamt projekt mellan Företagarna och UC. Syftet är att uppmärksamma de kommuner där företagandet utvecklats bäst under det gångna året.

All tillväxt skapas lokalt. Det är de enskilda entreprenörerna initiativkraft som tillsammans med de anställdas arbete lägger grunden för vårt gemensamma välstånd. Framgångsrika företag och företagare är en förutsättning för lokal utveckling.

Det genomförs ett antal olika rankingar av kommuners näringsliv. Fokus i dessa undersökningar ligger ofta på vad politiken åstadkommer för företagen. I Årets Företagarkommun vänds det resonemanget. Vi försöker istället belysa vad företagen åstadkommer för kommunen och dess invånare i form av tillväxt. Under ett enskilt år betyder företagens prestationer och konjunkturutvecklingen mer för den lokala tillväxten än regelverk och skatter.

Eftersom Årets Företagarkommun mäter tillväxten under ett enskilt år kan stora omplaceringar ske från ett år till ett annat. Detta förhållande är inte konstigt då det är den långsiktiga tillväxten som är mest beroende av ett allmänt gott företagsklimat. Det är inte sannolikt att de långsiktiga tillväxtförutsättningarna ändrar sig radikalt från ett år till ett annat.

På kort sikt är det istället företagen själva som är den viktigaste tillväxtfaktorn. Årets Företagarkommun säger alltså inte var företagsklimatet är bäst. Inte heller säger undersökningen något om var företagen tjänar mest pengar eller har högst omsättning. Den visar istället var företagandet utvecklats bäst under det gångna året, vilket i många fall kan vara från låga nivåer. Men tillväxt är utveckling och vi vill genom denna undersökning belysa de kommuner vars företag vuxit snabbast.

Sammanfattning i korthet

Årets Företagarkommun...	Årets Företagarkommun är inte...
... är baserad på UC-data för aktiebolag som lämnat bokslut två år i rad.	... en urvalsundersökning.
... mäter förbättringar och försämringar jämfört med tidigare år. (D.v.s. tillväxt från år till år)	... en undersökning av företagsklimat eller av var företagen är störst eller mest lönsamma.
... är en utmärkelse till företagen i den kommun som uppvisar störst förbättring.	... en utmärkelse till kommunalpolitiker.

Så är Årets Företagarkommun uppbyggd

Årets Företagarkommun bygger på sex variabler. Fyra av dessa är relaterade till företagets omsättning och resultat. De övriga två avser antalet aktiebolag och deras kreditvärdighet. Årstillväxten av dessa variabler rankas därefter från högst till lägst. Dessa rankingpoäng summeras sedan i ett ovägt index. Ju

lägre sammanlagda poäng desto högre placering får kommunen. Variablerna som hämtas från företagens bokslut har vi använt 2008 års bokslut och jämfört med år 2007.

Omsättning. Denna uppgift hämtas från företagens bokslut. Omsättningstillväxten mäts på två sätt. Dels tittar vi på hur stor andel av företagen i kommunen som ökat omsättningen under det senaste året. Dels mäter vi hur den genomsnittliga omsättningen har utvecklats. Enkelt uttryckt visar första delen hur det går för de mindre företagen, medan de större företagen har större betydelse för tillväxten av den genomsnittliga omsättningen. Samma resonemang gäller för resultatkategorierna.

Resultat. Denna information hämtas också från företagens bokslut. Tillväxten mäts på samma sätt som omsättningen. Dels hur stor andel av företagen som ökat sitt resultat och dels tillväxten av det genomsnittliga resultatet. Det är dock problematiskt att mäta utvecklingen av genomsnittsresultatet i de fall där genomsnittet går från vinst till förlust och vice versa. Av den anledningen mäts utvecklingen av genomsnittsresultatet i nominella termer (kronor) och inte i procentenheter.

Antal företag. Denna information hämtas från UC:s databas. Tillväxten mäts här i form av nettotillskottet av nyregistrerade aktiebolag (d v s efter korrigering för konkurser, avregistreringar och likvideringar) i relation till kommunens totala bolagsstock.

Kreditvärdighet. Mäts som andel företag som fått en förbättrad kreditvärdighet av UC under det gångna året.

Så gjordes undersökningen

Årets Företagarkommun väljs ut gemensamt av Företagarna och UC. Information från UC:s databas används för att välja ut den kommun som utses till Årets Företagarkommun. För att avgöra vilken kommun som har de företag som utvecklats bäst under perioden 2007 till 2008 har vi granskat företagens bokslut från 2008.

De företag som ingår i undersökningen är:

- Aktiebolag
- Bolag med en omsättning på minst 100 000 kronor
- Bolag som funnits i kommunen under de senaste två bokslutsåren
- Endast bolag i kommuner som har 50 eller fler bolag som uppfyller kraven ovan. I år uteslöts tre kommuner på grund av detta krav, Storfors, Bjurholm och Dorotea.

Vi har även tagit fram en ranking för uthållig tillväxt¹, där vi använt oss av data för de sex senaste mätningarna. Det är en sak att ha en hög tillväxttakt under ett enstaka år, det är en helt annan sak att ha hög tillväxttakt under flera år.

Nationell utveckling

Den djupa lågkonjunktur som slog till med stor kraft under senare delen av år 2008 har inte nämnvärt påverkat omsättningen hos landets företag. Av de undersökta kommunerna har hela 283 stycken en bolagsstock där fler än hälften redovisar en ökande omsättning.

Resultatnivån har däremot blivit lidande. Endast 45 av 287 kommuner har en bolagsstock där fler än hälften redovisar ett förbättrat resultat jämfört med året innan.

¹ Se Uthållig tillväxtranking 2009. www.uc.se eller www.foretagarna.se

254 kommuner har fått se den lokala aktiebolagsstocken öka under år 2008, en liten nedgång jämfört med året tidigare.

Allt färre företag har fått förbättrad kreditvärdighet. I 32 av kommunerna har fler än hälften av bolagen fått en högre kreditvärdighet. En klar nedgång från tidigare undersökningar.

Tabell 1. Utveckling av parametrarna

	2006 Bokslut 2005	2007 Bokslut 2006	2008 Bokslut 2007	2009 Bokslut 2008
Antal kommuner där mer än hälften av företagen redovisar ökad omsättning	247	285	288	283
Antal kommuner där mer än hälften av företagen redovisar ökat resultat	215	266	254	45
Antal kommuner med ett ökat antal aktiebolag	232	240	267	254
Antal kommuner där mer än hälften av företagen fått förbättrad kreditvärdighet	196	285	288	32

Länsutveckling

Ranking. Sammantaget hamnar Dalarna på plats 8 av rikets 21 län. I fjol hamnade länet på en total femtondeplats.

Omsättning. 60 procent av Dalarnas aktiebolag redovisar en ökad omsättning samtidigt som den genomsnittliga omsättningen stigit med 6 procent. Länet rankas på femte plats i omsättningskategorin. Det är främst byggsektorn som uppvisar den starkaste tillväxten i länet, där 64 procent redovisar en ökad omsättning.

Resultat. 48 procent av Dalarnas bolag ökar resultatet samtidigt som genomsnittresultatet minskar med mer än 1,4 miljoner kronor. Sammantaget rankas Dalarna på 14:e plats i resultatkategori. Byggsektorn redovisar den bästa tillväxten, där 51 procent fått ett förbättrat resultat.

Nettoförändring av bolagsstocken. I slutet av 2008 fanns det 7361 aktiebolag i länet, en uppgång med 5 procent. Med den tillväxten rankas Dalarna på plats 12 av landets 21 län.

Kreditvärdighet. 46 procent av bolagen i Dalarna har fått en förbättrad kreditvärdighet vilket gör att länet hamnar på åttonde plats i riket.

Årets Företagarkommun. Av länets 15 kommuner rankas två bland de 30 främsta, och tio bland den övre halvan i riket i årets undersökning. Orsa rankas högst och landar på en total tionde plats. Lägst rankas Älvdalens kommun på plats 261. Den största kommunen i länet, Falun, rankas på plats 173.

Län	Tillväxt							Ranking				
	Antal AB	Förändr AB	Ökat oms	Ökat res	Förändr oms	Förändr res	Ökad kreditv	Rank 2009	Rank AB	Rank kreditv.	Rank oms	Rank res.
Norrbottn	5923	4%	59%	49%	13%	1887307	48%	1	16	1	1	1
Uppsala	8105	5%	58%	49%	5%	-345732	48%	2	6	2	10	4
Västmanland	6074	5%	60%	49%	8%	-572473	47%	3	13	5	1	5
Gävleborg	6705	5%	60%	48%	3%	-238653	47%	4	4	4	10	7
Kalmar	6034	5%	60%	48%	5%	-15424	45%	5	10	14	5	3
Stockholm	89975	6%	58%	49%	9%	-3303776	46%	6	2	11	7	14
Östergötland	10465	5%	60%	49%	6%	-695710	46%	7	9	12	5	8
Dalarna	7361	5%	60%	48%	6%	-1428386	46%	8	12	8	5	14
Gotland	1531	7%	61%	47%	3%	-81178	42%	9	1	21	8	11
Västerbotten	7188	5%	61%	47%	3%	-884425	46%	10	8	6	8	18
Södermanland	6265	5%	56%	47%	9%	-840641	46%	11	7	7	14	18
Västra Götaland	46760	5%	58%	47%	1%	-68058	46%	12	11	9	18	5
Halland	8939	5%	57%	46%	3%	120592	46%	13	5	13	16	8
Jämtland	3802	4%	60%	48%	5%	-348148	45%	14	20	15	3	10
Värmland	7011	4%	57%	46%	8%	-314141	47%	15	18	3	12	17
Skåne	35502	6%	57%	46%	4%	-78446	44%	16	3	17	15	12
Örebro	6380	4%	57%	47%	8%	-477019	46%	17	14	10	13	16
Västernorrland	5592	4%	57%	48%	4%	2093016	44%	18	17	18	19	2
Jönköping	10086	3%	58%	47%	2%	-332044	44%	19	21	19	16	14
Blekinge	3110	4%	57%	45%	1%	-526361	45%	20	19	16	20	20
Kronoberg	4933	4%	57%	45%	-6%	-992887	43%	21	15	20	21	21
RIKET	287741	5%	58%	48%	6%	-1097412	45%					

Orsa kommun

Dalarnas länsvinnare i Årets Företagarkommun 2009 är Orsa kommun. I två av de fyra kategorierna rankas kommunen bland de 40 främsta av landets kommuner. Bäst lyckas man i kategorin kreditvärdighet, där man är bäst i riket.

Omsättning. 60 procent av kommunens aktiebolag redovisar en ökad omsättning samtidigt som genomsnittsomsättningen har ökat med 8 procent jämfört med föregående år. Sammantaget rankas Orsa på plats 54 i omsättningskategorin. Tillväxten är starkast i tjänstesektorn, där 67 procent av företagen ökar sin omsättning.

Resultat. 50 procent av Orsas bolag ökar resultatet. Genomsnittresultatet ökar samtidigt med drygt 100 000 kronor. Sammantaget rankas kommunen på plats 36 i resultatkategori. Tjänstesektorn uppvisar den starkaste tillväxten i kommunen, där 57 procent fått ett förbättrat resultat.

Nettoförändring av bolagsstocken. I slutet av 2008 fanns det 174 aktiebolag i kommunen, en uppgång med 5 procent – en tillväxttakt som ger plats 122 i kategorin.

Kreditvärdighet. 54 procent av kommunens företag har fått en ökad kreditvärdighet, vilket ger rikets förstaplats i kategorin.

Fakta om Orsa, vinnarkommunen i Dalarna

Befolkning 6990

Anställda 1891

Företagare 271

Omsättningsmässigt största privata aktiebolag*

-Orsa Grönklitt AB

-Månljuset AB

-Siljans Buss AB

År	Placering
2009	10
2008	149
2007	275
2006	122
2005	270
2004	206

* avser de bolag vars bokslut undersökningen har tillgång till

Faluns kommun

Dalarnas största kommun, Falun, hamnar på plats 173 i Årets Företagarkommun. I två av de fyra kategorierna rankas kommunen bland de 100 främsta i riket.

Omsättning. 58 procent av kommunens aktiebolag redovisar en ökad omsättning samtidigt som genomsnittsomsättningen har ökat med 1 procent jämfört med föregående år. Sammantaget rankas Falun på plats 197 i omsättningskategorin. Tillväxten är starkast i byggsektorn där 70 procent av företagen ökar sin omsättning.

Resultat. 48 procent av Faluns bolag ökar resultatet. Genomsnittresultatet minskar samtidigt med drygt 6 miljoner kronor. Det är alltså främst de stora företagen som drar ned rankingplaceringen i kommunen. Sammantaget rankas kommunen på plats 235 i resultat kategorin. Byggsektorn redovisar den bästa resultat tillväxten, där 51 procent har fått ett förbättrat resultat.

Nettoförändring av bolagsstocken. I slutet av 2008 fanns det 1574 aktiebolag i kommunen, en uppgång med 6 procent – en tillväxttakt som ger plats 54 i kategorin.

Kreditvärdighet. 47 procent av kommunens företag har fått en ökad kreditvärdighet, vilket ger plats 86 i kategorin.

Fakta om Falun, största kommunen i Dalarna

Befolkning 55297

Anställda 25790

Företagare 1804

**Omsättningsmässigt
största privata aktiebolag***

- Stora Enso Skog AB
- Stora Enso Logistics AB
- Stora Enso Timber AB

År	Placering
2009	173
2008	149
2007	275
2006	122
2005	270
2004	206

* avser de bolag vars bokslut undersökningen har tillgång till

Övriga kommuner

Omsättning. Rättviks kommun rankas högst i länet när det gäller omsättningsutvecklingen. 63 procent av bolagen i Rättvik har ökat omsättningen under det senaste året – vilket ger plats 6 i riket.

Resultat. Ludvika rankas högst i länet när det gäller resultattillväxten – 51 procent av bolagen ökar sitt resultat samtidigt som genomsnittresultatet ökar, vilket ger plats 15 i riket.

Nettoförändring av bolagsstocken. Förutom länets största kommun Falun, har bolagsstocken ökat mest i Rättvik, där den har växt med 6 procent, och ger plats 70 i denna kategori.

Kreditvärdighet. Förutom vinnarkommunen Orsa placerar sig Avesta kommun högt när det gäller kreditvärdighet – 49 procent av bolagen ökar sin kreditvärdighet, vilket resulterar i plats 45 i riket.

KOMMUN	Tillväxt							Ranking					
	Antal AB	Förändr AB	Ökad omsättn	Ökat res	Förändr oms	Förändr res	Ökad kreditv,	Total rank 2009	Total rank 2008	Rank AB	Rank kreditv	Rank oms	Rank res
ORSA	174	5%	60%	50%	8%	114243	54%	10	149	122	1	54	36
LUDVIKA	545	4%	63%	51%	13%	243949	44%	21	214	175	188	10	15
HEDEMORA	450	4%	61%	47%	7%	-49692	49%	46	140	171	49	47	103
LEKSAND	490	4%	57%	49%	11%	507904	45%	49	237	144	144	92	30
RÄTTVIK	312	6%	63%	45%	23%	-82683	44%	52	161	70	199	6	177
MALUNG	477	3%	62%	52%	7%	-26653	41%	64	269	187	258	32	33
BORLÄNGE	1138	5%	63%	48%	8%	-345416	44%	73	130	138	180	24	149
SMEDJEBACKEN	226	1%	60%	46%	7%	214319	48%	76	54	244	73	60	89
SÅTER	246	2%	64%	53%	-1%	-145892	47%	84	236	220	94	116	48
VANSBRO	181	4%	63%	48%	5%	-460808	47%	94	79	166	96	51	190
AVESTA	553	5%	60%	46%	-1%	-228099	49%	148	217	129	45	180	193
GAGNEF	215	5%	57%	51%	-6%	-816179	48%	161	166	119	58	248	128
FALUN	1574	6%	58%	48%	1%	-6608990	47%	173	145	54	86	197	235
MORA	572	5%	56%	45%	1%	-286261	45%	234	94	139	152	235	234
ÄLVDALEN	208	1%	52%	49%	-2%	-716086	45%	261	88	239	143	281	163